

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ «ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ»

Μία ὀρθόδοξος γνωμάτευσις καὶ μαρτυρία*

Τοῦ Ἀρχιμ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ

I

Πανιερώτατοι Πατέρες,

Τὴν στάσιν τῆς ἔναντι τῶν αἵρετικῶν –καὶ αἵρετικοί εἶναι ὅλοι οἱ μὴ ὀρθόδοξοι– ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔχει καθορίσει ἅπαξ καὶ διὰ παντός, διὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων, δηλαδή διὰ τῆς ἁγίας Θεανθρωπίνης Παραδόσεως, τῆς μοναδικῆς καὶ ἀναλλοιώτου. Συμφώνως πρὸς αὐτὴν τὴν στάσιν, εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους εἶναι ἀπηγορευμένη κάθε συμ-προσευχὴ καὶ κάθε λατρευτικὴ ἐπικοινωνία μετὰ αἵρετικῶν. Διότι «*τίς μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομία; τίς δέ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δέ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ; ἢ τίς μερίς πιστῷ μετὰ ἀπίστου;*» (Β΄

* (Ἀπὸ τό περιοδικόν «ΚΟΙΝΩΝΙΑ» - ΙΗ΄ παλαιότερων ἐτῶν ἀναδημοσιεύομε κείμενον τοῦ Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς πού ἀπέστειλε εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, προκειμένου νά φύγουν ἀπὸ τὴν παναίρεσι τοῦ λεγομένου Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν! Τό κείμενον ἔχει ἀποδοθεῖ ἀπὸ τὰ Σερβικά ἀπὸ τὴν κ. Μαρίνα Σκλήρη).

Κορ. 6, 14-15). 'Ο ΜΕ' κανών τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ὁρίζει: «*Ἐπίσκοπος, ἡ Πρεσβύτερος, ἡ Διάκονος αἵρετικοῖς συνευξάμενος, μόνον, ἀφοριζέσθω, εἰ δέ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς, ὡς κληρικοῖς ἐνεργῆσαι τι, καθαιρεῖσθω*». (Ὁμοίως ὁρίζουν καί οἱ ΜΣΤ' καί ΞΕ' Ἀποστ. κανόνες, καί ὁ ΛΓ' τῆς ἐν Λαοδικαία Συνόδου).

Αὐτός ὁ ἱερός κανών τῶν ἁγίων Ἀποστόλων δέν προσδιορίζει ποία ἀκριβῶς προσευχή ἢ ἀκολουθία ἀπαγορεύεται, ἀλλά ἀπαγορεύει κάθε κοινήν μεθ' αἱρετικῶν προσευχήν, ἔστω καί τήν κατ' ἰδίαν («συνευξάμενος»). Εἰς δέ τὰς οἰκουμενιστικές κοινὰς προσευχὰς μήπως δέν γίνωνται καί ἀδρότερα καί εὐρύτερα τούτων; 'Ο ΛΒ' κανών τῆς ἐν Λαοδικαία Συνόδου ὁρίζει: «*Ὅτι οὐ δεῖ αἵρετικῶν εὐλογίας λαμβάνειν, αἰτινές εἰσιν ἀλογίαι μᾶλλον ἢ εὐλογίαι*». Μήπως ὁμως δέν συμβαίνει εἰς τὰς κοινὰς οἰκουμενιστικές συναντήσεις καί συμπροσευχὰς νά εὐλογοῦν αἵρετικοί ρωμαιοκαθολικοί ἐπίσκοποι καί ἱερεῖς, προτεστάνται πάστορες, ἀκόμη δέ καί γυναῖκες; (!).

Αὐτοί καί ὅλοι οἱ ἄλλοι σχετικοί κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν ἁγίων Πατέρων ἴσχυον ὄχι μόνον κατά τήν παλαιάν ἐποχήν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν νά εἶναι ἐν ἀπολύτῳ ἰσχύϊ καί σήμερον, δι' ὅλους ἡμᾶς τούς συγχρόνους ὀρθοδόξους Χριστιανούς. Ἰσχύουν ἀναμφιβόλως καί διά τήν θέσιν μας ἔναντι τῶν ρωμαιοκαθολικῶν καί προτεσταντῶν. Διότι ὁ μὲν ρωμαιοκαθολικισμός εἶναι πολλαπλῇ αἵρεσις, περί δέ τοῦ προτεσταντισμοῦ τί νά εἴπωμεν; Καλλίτερον νά μή ὁμιλῶμεν. Ἦδη ὁ Ἅγιος Σάββας εἰς τήν ἐποχήν του, ἐπτάμισυ αἰῶνας πρίν, δέν ὠνόμαζε ἄραγε τόν ρωμαιοκαθολικισμόν «*λατινικήν αἵρεσιν*»; Καί πόσα ἀπό τότε νέα δόγματα δέν ἐπενόησεν ὁ πάπας καί «ἀλαθῆτως» ἐδογματίσει! Δέν χωρεῖ δέ ἀμφιβολία, ὅτι

διά τοῦ δόγματος περί τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα, ὁ ρωμαιοκαθολικισμός κατέστη παναίρεσις.

Καί ἡ πολὺ ἐπαινουμένη Β' Βατικάνειος Σύνοδος οὐδέν ἥλλαξεν οὔτε ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν τερατώδη ταύτην αἵρεσιν, ἀλλά, τοῦναντίον, ἐπεκύρωσεν αὐτήν. (Ἴδε τήν Contitutio de Ecclesia τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου).

Ἐνεκα τούτου, ἂν εἴμεθα ὀρθόδοξοι καί θέλωμεν νά παραμείνωμεν ὀρθόδοξοι, τότε ὀφείλομεν καί ἡμεῖς νά κρατήσωμεν τήν στάσιν τοῦ Ἁγίου Σάββα, τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, τοῦ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κροστάνδης καί τῶν λοιπῶν ἁγίων Ὁμολογητῶν καί Μαρτύρων καί Νεομαρτύρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔναντι τῶν ρωμαιοκαθολικῶν καί τῶν προτεσταντῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οὔτε οἱ μὲν, οὔτε οἱ δέ, δέν πιστεύουν ὀρθῶς καί ὀρθοδόξως εἰς τὰ δύο βασικά δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ: εἰς τήν Ἁγίαν Τριάδα καί εἰς τήν Ἐκκλησίαν. (Ἐκτενέστερον περί ὅλων αὐτῶν ἰδέ ἡμετέραν μελέτην «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Οἰκουμενισμός», Θεσσαλονίκη 1974).

II

Πανιερώτατε καί Ἅγιοι Συνοδικοί Πατέρες,

Ἐως πότε θά ἐξευτελίζωμεν δουλικῶς τήν Ἁγίαν μας Ὁρθόδοξον Ἀγιοπατερικήν καί Ἀγιοσαββιτικήν Ἐκκλησίαν διά τῆς οἰκτρῶς καί φρικωδῶς ἀντιαγιοπαραδοσιακῆς στάσεώς μας ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καί τοῦ λεγομένου Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν; Ἐντροπή καταλαμβάνει πάντα εἰλικρινῇ ὀρθόδοξον, ἀνατραφέντα ὑπὸ τήν καθοδήγησιν τῶν ἁγίων Πατέρων, ὅταν ἀναγινώσκη, ὅτι οἱ ὀρθό-

δοξοί σύνοδοι τῆς 5ης Πανορθόδοξου διασκέψεως τῆς Γενεύης (8-16 Ἰουνίου 1968) σχετικῶς πρὸς τὴν συμμετοχὴν ὀρθοδόξων εἰς τὸ ἔργον τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», ἔλαβον τότε τὴν ἀπόφασιν «ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ κοινὴ ἐπίγνωσις τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ *ὀργανικόν μέρος* τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» (Βλ. Glasnik S.D. Crkve, Βελιγράδιον, ἀρ. 8 (1968) σ. 168).

Αὕτη ἡ ἀπόφασις εἶναι κατὰ τὴν ἀνορθοδοξίαν καὶ ἀντιορθοδοξίαν τῆς ἀποκαλυπτικῶς φρικαλέα. Ἦτο ἄραγε ἀπαραίτητον ἡ **Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία**, αὐτὸ **τὸ πανάχραντον Θεανθρώπινον σῶμα καὶ ὀργανισμός τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ**, νά ταπεινωθῇ τόσον τεραστώδως, ὥστε οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς θεολογίας, ἀκόμη δέ καὶ ἱεράρχαι, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ Σέρβοι, νά ἐπιζητοῦν τὴν «ὀργανικὴν» μετοχὴν καὶ συμπερίληψιν εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, τὸ ὁποῖον, κατ' αὐτόν τὸν τρόπον, γίνεται εἰς νέος ἐκκλησιαστικός «ὀργανισμός», μία «νέα Ἐκκλησία» ὑπεράνω τῶν ἐκκλησιῶν, τῆς ὁποίας αἱ Ὁρθόδοξοι καὶ μὴ ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι ἀποτελοῦν μόνον «μέλη» («ὀργανικῶς» μεταξύ των συνδεδεμένα!); Ἀλλοίμονον, ἀνήκουστος προδοσία!

Ἀπορρίπτομεν τὴν ὀρθόδοξον θεανθρωπίνην πίστιν, αὐτόν τὸν ὀργανικόν δεσμόν μετὰ τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου Ἰησοῦ καὶ τοῦ παναχράντου Του Σώματος -τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Πατέρων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων- καὶ θέλομεν νά γίνωμεν «ὀργανικά μέλη» τοῦ αἵρετικοῦ, οὐμανιστικοῦ, ἀνθρωποπαγοῦς καὶ ἀνθρωπολατρικοῦ συλλόγου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ 263 αἵρεσεις, ἡ δέ κάθε μία ἀπὸ αὐτάς πνευματικός θάνατος!

Ὡς ὀρθόδοξοι, εἴμεθα «μέλη Χριστοῦ». «Ἄρας οὖν

τά μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο!» (Α΄ Κορ. 6, 15). Καὶ ἡμεῖς τοῦτο πράττομεν διὰ τῆς «ὀργανικῆς» συνδέσεώς μας μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ **ἀναβίωσις τῆς ἀθέου ἀνθρωπολατρίας - εἰδωλολατρίας.**

Εἶναι πλέον ἔσχατος καιρὸς, Πανιερώτατοι Πατέρες, ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἀγιοπατερικὴ καὶ Ἀγιοσαββιτικὴ Ἐκκλησία μας, ἡ Ἐκκλησία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν ἁγίων Ὁμολογητῶν, Μαρτύρων καὶ Νεομαρτύρων, παύσῃ νά ἀναμιγνύηται *ἐκκλησιαστικῶς, ἱεραρχικῶς καὶ λατρευτικῶς* μετὰ τοῦ οὕτω καλουμένου Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὅπως ἀρνηθῇ διὰ παντός τὴν οἰανδήποτε συμμετοχὴν εἰς τὰς κοινὰς προσευχὰς καὶ τὴν λατρείαν (ἡ ὁποία λατρεία εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι ὅλη ὀργανικῶς συνδεδεμένη εἰς μίαν ὁλότητα καὶ συγκεφαλαιοῦται εἰς τὴν θείαν Εὐχαριστίαν), καὶ γενικῶς τὴν συμμετοχὴν εἰς οἰανδήποτε ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν, ἡ ὁποία ὡς τοιαύτη, φέρει ἐν ἑαυτῇ καὶ ἐκφράζει τὸν μοναδικόν καὶ ἀνεπανάληπτον χαρακτῆρα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς πάντοτε Μιᾶς καὶ Μοναδικῆς.

III

Μὴ σμίγουσα ἐκκλησιαστικῶς μετὰ τῶν αἵρετικῶν, εἴτε ἂν εἶναι αὐτοὶ συγκεντρωμένοι περὶ τῆς Γενεύης, εἴτε περὶ τῆς Ρώμης, ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, κατὰ πάντα πιστὴ πρὸς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἁγίους Πατέρας, δέν θά ἀρνηθῇ διὰ τοῦτο τὴν Χριστιανικὴν τῆς ἀποστολῆς καὶ τὸ εὐαγγε-

λικόν της χρέος: ὅπως ἐνώπιον τοῦ συγχρόνου κόσμου, ὅσον τοῦ μή ὀρθοδόξου, τόσον καί τοῦ ἀπίστου, ταπεινῶς, ἀλλά εὐθαρσῶς μαρτυρῇ περί τῆς Ἀληθείας, τῆς Παναληθείας, περί τοῦ ζῶντος καί ἀληθινοῦ Θεανθρώπου καί περί τῆς πανσωστικῆς καί παμμεταμορφωτικῆς δυνάμεως τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁδηγούμενη ὑπό τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία μας, διά τῶν ἀγιοπατερικοῦ πνεύματος καί χαρακτῆρος θεολόγων της, πάντοτε θά εἶναι ἐτοίμη «πρός ἀπολογία παντί τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. 3, 15). Καί ἡ Ἐλπίς ἡμῶν νῦν καί ἀεί καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων καί εἰς ὅλην τὴν αἰωνιότητα, εἶναι μία καί μοναδική: Ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός ἐν τῷ Θεανθρωπίνῳ Του σώματι, τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων. Οἱ Ὁρθόδοξοι θεολόγοι ὀφείλουν νά συμμετέχουν ὄχι εἰς «οἰκουμενικὰς κοινὰς προσευχάς», ἀλλὰ εἰς θεολογικούς διαλόγους ἐν τῇ Ἀληθείᾳ καί περί τῆς Ἀληθείας, ὅπως διά μέσου τῶν αἰώνων ἔπραττον οἱ ἅγιοι καί θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς Ὁρθοπιστίας εἶναι «μερίς» μόνον «τῶν σωζομένων» (πρβλ. Ζ' κανὼν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Παναληθές εἶναι τό εὐαγγέλιον τοῦ ἀγίου Ἀποστόλου: «σωτηρία ἐν ἀγιασμῷ καί πίστει ἀληθείας» (Β' Θεσ. 2, 130. Ἡ θεανθρωπίνη πίστις εἶναι «ἡ πίστις τῆς Ἀληθείας». Ἡ οὐσία αὐτῆς τῆς πίστεως εἶναι ἡ Ἀλήθεια, εἶναι ἡ μόνη Παναλήθεια, δηλαδή ὁ Θεάνθρωπος Χριστός. Ἡ δέ θεανθρωπίνη ἀγάπη εἶναι «ἡ ἀγάπη τῆς Ἀληθείας» (Β' Θεσ. 2, 10). Ἡ οὐσία αὐτῆς τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ Παναλήθεια, δηλ. ὁ Θεάνθρωπος Χριστός. Καί αὐτὴ ἡ Πίστις καί αὐτὴ ἡ Ἀγάπη εἶναι ἡ καρδιά καί ἡ συνείδησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλη-

σίας. Πάντα ταῦτα διεφυλάχθησαν ἀλώβητα καί ἀπαρμόρφωτα μόνον ἐν τῇ μαρτυρικῇ ἀγιοπατερικῇ Ὁρθοδοξίᾳ, περί τῆς ὁποίας οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ εἶναι κεκλημένοι νά μαρτυροῦν ἀφόβως ἐνώπιον τῆς Δύσεως καί τῆς ψευδοπίστεως της καί τῆς ψευδοαγάπης της.

Τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
13/26 Νοεμβρίου 1974
Ἱερά Μονὴ Τσέλιε

Συνιστᾷ ἑαυτὸν ταῖς ἀγίαις ἀποστολικαῖς προσευχαῖς τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος καί τῶν ἀγίων Πατέρων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων, ὁ ἀνάξιος Ἀρχιμανδρίτης Ἰουστίνος

* * *

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία καί μοναδική

π. Ἰουστίνος Πόποβιτς: «Ἡ Ἐκκλησία οὐσα καθολικῶς εἷς καί μοναδικὸς θεανθρώπινος ὀργανισμὸς εἰς ὅλους τοὺς κόσμους, δέν εἶναι δυνατόν νά διαιρεθῇ. Κάθε διαίρεσις της θά ἐσήμεναι τὸν θάνατόν της... Κατὰ τὴν ἐνιαίαν στάσιν τῶν Πατέρων καί τῶν Συνόδων ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὄχι μόνον μία, ἀλλὰ καί μοναδική, διότι ὁ εἷς καί μοναδικὸς Θεάνθρωπος, ἡ Κεφαλὴ της, δέν δύναται νά ἔχη πολλὰ σώματα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία καί μοναδική, διότι εἶναι τό σῶμα τοῦ ἐνός καί μοναδικοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ὄντολογικῶς ἀδύνατος ὁ χωρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, διά τοῦτο ποτέ δέν ὑπῆρχε διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μόνον χωρισμὸς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου δέν διαιρεῖται ἡ Ἀμπελος, ἀλλὰ μόνον τὰ ἔκου-

σίως ἄκαρπα κλήματα ἐκπίπτουν καί ξηραίνονται ἀπὸ τὴν αἰίζων Ἀμπελον (πρβλ. Ἰω. ιε' 1-6). Ἐκ τῆς μιᾶς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς διαφόρους καιροὺς ἀπесχίσθησαν καί ἀπεκόπησαν οἱ αἵρετικοὶ καί σχισματικοί, οἱ ὅποιοι κατὰ συνέπειαν ἔπαυσαν νά εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί σύσσωμοι τοῦ θεανθρωπίνου σώματός της. Τοιοῦτοι ἦσαν πρῶτον οἱ Γνωστικοί, κατόπιν οἱ Ἀρειανοί καί Πνευματομάχοι, ἔπειτα οἱ Μονοφυσίται καί Εἰκονομάχοι, καί τέλος οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ καί Προτεστάνται καί Οὐνῖται καί ὅλη ἡ ἄλλη αἵρετική καί σχισματική λεγεών» (Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Οἰκουμενισμός, Θεσσαλονίκη 1974, σελ. 80-82).

Ἀρχιμανδρίτου ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ, 1979

«ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» *

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

*«Ἐρῶ τοιγαροῦν ἐμόν μὲν οὐδέν· τὰ δέ
σποράδην, θείοις τε καί σοφοῖς ἀνδράσι
λελεγμένα συλλήβδην ἐκθήσομαι».*

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Πηγὴ
Γνώσεως (PG 94, 535 - § 2)

Ἐκκινῶν ἀπὸ τό μή-εἶναι πρὸς τό Πᾶν- εἶναι ὁ ἄν-
θρωπος ταξιδεύει διὰ μέσου τῶν θαυμαστῶν μυστη-
ρίων τοῦ Θεοῦ, τῶν κεκρυμμένων εἰς τὰς θελκτικὰς
ἐκφάνσεις τῆς ὕλης καὶ τῆς τέχνης. Ὅσον δέ ἀπομα-
κρύνεται ἀπὸ τό μή-εἶναι καὶ πλησιάζει πρὸς τό Πᾶν-
εἶναι, τόσον αὐξάνει ἢ πεῖνά του διὰ τὴν ἀθανασίαν
καὶ τὴν ἀναμαρτησίαν, τόσον αὐξάνει ἢ δίψα του διὰ
τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν αἰωνιότητα. Ἡ ἁμαρτία ὅμως
ἔλκει τυραννικῶς τὴν ψυχὴν πρὸς τό μή-εἶναι καὶ διὰ

* Ἀπὸ τὸν πρόλογον τῆς «Δογματικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας», Τόμος I, Βελιγράδιον 1932, σσ. 9-13.

τοῦ θανάτου τὴν κατακλέπτει μέ ἀπληστίαν. Ὅλη ἡ σοφία τῆς ζωῆς εἶναι: νά ἐξουσιάσης τό μή-εἶναι ἐντός σου καί γύρω σου καί νά βυθισθῇς ὅλος εἰς τό Πᾶν-εἶναι. Αὐτὴν τὴν σοφίαν διδάσκει ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, διότι εἶναι ἡ σοφία καί ἡ γνῶσις, ἡ ἐν χάριτι σοφία καί ἡ ἐν χάριτι γνῶσις, τῆς φύσεως τῶν ὄντων καί κατέχει αὐτὴ ἡ σοφία ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν γνῶσιν τῶν θείων καί ἀνθρωπίνων, τῶν ὁρατῶν καί ἀοράτων. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος εἶναι συγχρόνως ἡ δημιουργικὴ δύναμις, ἡ ὁποία, διὰ τοῦ «ὁμοιοῦσθαι Θεῷ» μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀσκητικο-χαρισματικῆς τελειώσεως, πληθύνει μέσα εἰς τόν ἄνθρωπον τὴν θεϊαν σοφίαν περὶ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτόν τόν ἠθικόν χαρακτῆρα τῆς ὀρθοδόξου φιλοσοφίας τονίζει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὅταν λέγῃ: «Φιλοσοφία ἐστὶν ὁμοιοῦσθαι Θεῷ» καί ἐπομένως «τέχνη τεχνῶν καί ἐπιστήμη ἐπιστημῶν»¹. Ὡς ζωοποιός, ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος εἶναι ἡ μόνη τέχνη, ἡ ὁποία ἀπὸ τό πολυποίκιλον καί πολυσύνθετον ἀνθρώπινον ὄν, δύναται νά λαξέσῃ μίαν θεοειδῆ καί χριστοειδῆ προσωπικότητα· ὡς ἐπιστήμη δέ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, εἶναι ἡ μόνη ἐπιστήμη, ἡ ὁποία ἡμπορεῖ νά διδάξῃ τό φίλαυτον καί θνητόν ὄν, πού λέγεται ἄνθρωπος, πῶς νά ὑπερνικήσῃ τόν θάνατον καί νά ἀποκτήσῃ τὴν ἀθανασίαν. Διὰ τοῦτο ἡ ὀρθόδοξος φιλοσοφία εἶναι τέχνη τεχνῶν καί ἐπιστήμη ἐπιστημῶν.

Τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος συνιστοῦν αἱ αἰώνιοι ἀλήθειαι περὶ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν εὐαγγελικο-ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν ὀνομάζονται δόγματα. Ὡς ἐκ τού-

του ἡ Δογματικὴ εἶναι ἡ φιλοσοφία καί ἡ ἐπιστήμη τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν τοῦ Θεοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀπεκαλύφθησαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νά τὰς ἐνσαρκώσουν εἰς τὴν ζωὴν των καί νά φθάσουν κατ' αὐτόν τόν τρόπον εἰς τό αἰώνιον νόημα τῆς ὑπάρξεώς των, κατὰ τό μαρτυρικόν ταξίδιον των ἀπὸ τό μή-εἶναι πρὸς τόν Πᾶν-εἶναι. Ἀλλ' εἰς τόν σύγχρονον ἄνθρωπον ἔχει τόσον ὀφθαλμοφανῶς παραλύσει ἡ αἴσθησις τῆς ἀθανασίας καί τῆς αἰωνιότητος καί ἔχει σκοτισθῇ ἡ ἐπίγνωσις τῆς αἰωνιότητος καί τῆς θεανθρωπότητος παντός τοῦ ἀνθρώπινου! Ἀποκοιμηθεῖς καί αἰχμαλωτισθεῖς διὰ τοῦ μεταφυσικοῦ καί ἠθικοῦ σχετικισμοῦ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος καταλήγει συνήθως εἰς τοὺς παντοειδεῖς μηδενισμούς. Καί ὅταν κάποιος ἀφυπνισθῇ ἀπὸ τόν βαθύν ὕπνον τοῦ σχετικισμοῦ καί ἀντικρύσῃ τὴν θελκτικὴν πραγματικότητα τοῦ αἰωνίου καί ἀθανάτου, εὐρίσκει πάντοτε ἐντός του τὴν δύναμιν, διὰ νά ἀνέλθῃ καί νά πετάξῃ πρὸς τό ἄνω, πρὸς τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν περὶ τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου. Μόλις ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δονηθῇ ἀπὸ κάποιο αἰώνιον πρόβλημα, ἀμέσως φανερώνεται ἐντός της μία ἀβυσσαλέα καί φιλέρημος πεῖνα καί δίψα διὰ τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν. Καί τότε μία ἀνελέητος αἴσθησις πείνης καί δίψης τόν καταδιώκει πρὸς τὴν ἐρημικὴν ζωὴν, πρὸς τὰς ὁάσεις, ὅπου ἀνθοῦν αἱ αἰώνιοι ἀλήθειαι καί ἀναβλύζουν πηγαί ὕδατος ζῶντος, ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Εἰς αὐτὴν τὴν νέαν κατάστασιν ὅλος ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὡς βέλος τόξου, φλεγόμενος ἀπὸ πόθον πρὸς ὅ,τι εἶναι ἀθάνατον καί αἰώνιον, θεϊκόν καί ἅγιον. Τείνει ὁλόκληρος ἀπὸ τό ἀνθρώπινον πρὸς τό θεανθρώπινον. Καί ὅσον περισσότερο ἡ θεία ζωὴ ἐκχέεται εἰς τὴν ψυχὴν του διὰ τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, τόσον βλαστάνει ἐντός του ζωὴ αἰώνιος καί ἀθάνατος.

διότι προέρχονται ἐξ Αὐτοῦ· ὅλοι ἐκκινοῦν ἐξ Αὐτοῦ, ὅπως ἀκριβῶς κάθε ἀκτίς τοῦ ἡλίου ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν ἡλιον. Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἐκκινήσῃ, διὰ νὰ βαδίσῃ μέχρι τέλους εἰς ὁδὸν τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ὀφείλει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς πηγὴν τῆς καὶ Δημιουργοῦ καὶ ἀρχῆς· ἂν βαδίσῃ ἕως τὸ τέλος τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας περὶ τῆς δικαιοσύνης, πάλιν ὀφείλει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ὡς πηγὴν καὶ δημιουργὸν τῆς· ἂν βαδίσῃ ἕως τὸ τέλος τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας περὶ τῆς ζωῆς, περὶ τοῦ κόσμου, περὶ τῆς αἰωνιότητος, τῆς ἀγάπης, τῆς τελειότητος, τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς μακαριότητος, τῆς πραότητος, τῆς ἐλπίδος, τῆς προσευχῆς, τῆς πίστεως, πάντοτε ὀφείλει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Κύριον, ὡς τὴν μοναδικὴν τῶν πηγῶν καὶ τὸν μόνον Δημιουργὸν τῶν. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ὀρθοδόξου φιλοσοφίας μὲ ὅλον τὸ εἶναί του αἰσθάνεται καὶ διακρίνει, ὅτι τίποτε τὸ σχετικὸν δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐντεῦθεν, οὔτε ἐκεῖθεν τοῦ τάφου· μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν, μέσῳ ὅλων τῶν ἀγώνων, τῶν γεγονότων καὶ βιωμάτων του καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν ἀπεραντοσύνην καὶ τὴν αἰωνιότητα, τὴν ἀπεραντοσύνην τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν αἰωνιότητα τοῦ Χριστοῦ.

Αἱ αἰώνιοι δογματικαὶ ἀλήθειαι δὲν εἶναι οὔτε ἀφηρημέναι ἔννοιαι, οὔτε πορίσματα συλλογισμῶν, οὔτε λογικαὶ ὑποθέσεις, ἀλλὰ γεγονότα καὶ βιώματα μὲ ὅλην τὴν ἱστορικὴν τῶν ἀμεσότητά καὶ τὸν ρεαλισμὸν τῶν, διότι ἐφανερώθησαν, ἀπεκαλύφθησαν, ὠράθησαν, ἠκούσθησαν, ἐπραγματοποιήθησαν ἐν χώρῳ καὶ χρόνῳ μετὰ τῶν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἐπὶ παραδείγματι, τὸ δόγμα περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι αἰώνιος ἀλήθεια σαφῶς φανερωθεῖσα εἰς τὸν κόσμον μέσῳ πολλῶν παλαιοδιαθηκικῶν καὶ καινοδιαθηκικῶν ἐμφανίσεων, θεοφανειῶν, γεγονότων καὶ ἐμπειριῶν.

Τὸ δόγμα περὶ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ βασιζέται ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ τοῦ ἐκ τῆς Ναζαρέτ, καὶ τὸ δόγμα τῆς Ἀναστάσεως βασιζέται εἰς τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι ἰσχύει δι' αὐτά, ἰσχύει καὶ δι' ὅλα τὰ ἄλλα δόγματα, διότι ὅλα, —ἀπὸ τὸ πρῶτον μέχρι τὸ τελευταῖον,— βασιζοῦνται εἰς ἱστορικὰς πραγματικότητας ὀφθαλμοφανεῖς καὶ ἀναμφισβητήτους. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἀμερολήπτως ἐρευνήσῃ τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν καινοδιαθηκικῶν δογμάτων, ὀφείλει νὰ διαπιστώσῃ, ὅτι ὅλα ἀποτελοῦν καὶ εἶναι θεῖα καὶ θεανθρώπινα γεγονότα μέσα εἰς τὰ ὅρια τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου. Δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴν τὰ κατανοοῦν, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ τὰ θέτουν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν. Πράγματι οἱ πείσμονες θεομάχοι ἀρνοῦνται ἀκόμη καὶ τὰ γεγονότα, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἀντικρῦζουν καὶ τὰ βλέπουν μὲ τοὺς ἰδίους τῶν τοὺς ὀφθαλμούς. Κλασσικὸν παράδειγμα τούτου εἶναι οἱ Φαρισαῖοι, ὡς πρότυπον ὅλων τῶν φαρισαίων ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἀρνοῦνται τὰ γεγονότα ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπειδὴ εἶναι γεγονότα, ἀπλῶς διότι θέλουν τὰ γεγονότα νὰ μὴ εἶναι γεγονότα καὶ φροντίζουν μὲ κάθε δύναμιν νὰ τὰ μετατρέψουν εἰς ὑποθέσεις, εἰς φαντασίας, εἰς μύθους.

Ἡ Δογματικὴ εἶναι ὡς ἓν εἶδος ψηφιδωτοῦ. Ψηφοθετεῖ, ταξινομεῖ τὰς αἰωνίους δογματικὰς ἀληθείας συμφώνως πρὸς τὰς ιδιότητάς τῶν, τὰς συναρμολογεῖ καὶ ἐναρμονίζει ἀναλόγως πρὸς τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ἀκτινοβολοῦν, ὥστε κατ' αὐτόν τὸν τρόπον νὰ σχηματίζῃ τὸ Πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ ψηφιδωτὸν τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν, τὸ Πρόσωπον τοῦ Αὐτουργοῦ ὁλοκλήρου τῆς παλαιοδιαθηκικῆς καὶ καινοδιαθηκικῆς Ἀποκαλύψεως. Αἱ δογματικαὶ ἀλήθειαι εἶναι κατὰ πάντα θεῖαι, ἀπέραντοι, ἄπειροι καὶ αἰώνιοι, διότι προ-

έρχονται από τόν άπέραντον, άπειρον καί αιώνιον Θεόν. Κατ' αὐτήν ταύτην τήν φύσιν των δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἐκ τοῦ ἀνθρώπου καί κατ' ἄνθρωπον. Ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος δέν δημιουργεῖ, διότι οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν ἐν ἑαυτοῖς τήν δύναμιν καί ἰσχύν νά δημιουργήσουν αἰωνίους καί ἀπείρους ἀληθείας· ἤδη ἐτοίμους τάς δέχονται ἀπό τόν Θεόν. Ἡ ἰδική των δημιουργικότης ἔγκειται, ὑπ' αὐτήν τήν ἄποψιν, εἰς τό ἐξῆς: νά ἀποδεχθοῦν τάς αἰωνίους δογματικές ἀληθείας διά τῆς πίστεως καί διά τῆς ἐν χάριτι εὐαγγελικῆς ἀσκητικότητος νά τάς καταστήσουν ζωήν των, σκέψιν καί γνῶσιν των, αἴσθησιν των. Καί τοιουτοτρόπως νά ἐπιτύχουν τήν ἀγιότητα καί τήν τελειότητα. Ὑπ' αὐτήν τήν ἄποψιν οἱ Ἅγιοι εἶναι ζῶσα ἐνσάρκωσις τῶν αἰωνίων δογματικῶν ἀληθειῶν. Εἶναι κάτοχοι τῶν ἀγίων δογματικῶν ἀληθειῶν καί ἐν ταυτῇ κήρυκες καί ὁμολογηταί των. Ὁ ὀρθόδοξος δογματικός θεολόγος ὀφείλει νά ἐγκύπτῃ εἰς αὐτούς διά πᾶσαν δογματικήν ἀλήθειαν καί νά διδαχθῇ ἀπό αὐτούς, μή λησμονῶν ὅτι μετά τῶν ἀγίων κοινωνεῖ διά τῆς προσευχῆς, νηστείας καί ἀγρυπνίας. Ὡς ἐκ τούτου τό ἔργον τοῦ ὀρθοδόξου δογματικοῦ θεολόγου εἶναι ἀσκητικόν καί ἐκλεκτικόν. Ἀσκητικόν, διότι ὁ ὀρθόδοξος ἄνθρωπος μαθητεύει εἰς τούς ἁγίους δι' ἁγίων ἀσκητικῶν ἀγώνων, ἐν προσευχητικῷ σεβασμῷ καί εὐλαβείᾳ ἐνώπιον τῶν φορέων τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός ἅπαξ καί διά παντός ἐθέσπισε τήν καθοδηγητικήν ἀρχήν διά τόν ὀρθόδοξον δογματικόν θεολόγον, λέγων εἰς τόν πρόλογον τοῦ δογματικοῦ ἔργου του: «Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως», σχετικῶς μέ τήν ἰδικήν του συμβολήν: «Ἐρῶ τοιγαροῦν ἐμόν μέν οὐδέν· τά δέ σποράδην, θείοις τε καί σοφοῖς ἀνδράσι λελεγμένα

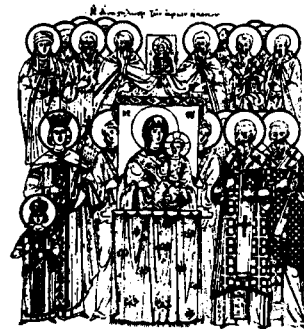
συλλήφθην ἐκθήσομαι». Ἀκολουθῶν αὐτούς τούς λόγους τοῦ μεγάλου καί ἁγίου θεολόγου, μόλις θά τολμήσω νά εἶπω καί ἐγώ, ὅτι κατά τήν μηδαμινότητά μου καί τήν πτωχείαν μου ἐτήρησα κατά τήν ἐργασίαν αὐτήν τήν ἰδικήν του ἀρχήν. Καί προσθέτω ἀκόμη ἐν βαθείᾳ εἰλικρινείᾳ: ἐνώπιον αὐτοῦ καί τῶν ἄλλων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Φιλοσόφων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐγώ εἶμαι ὡς κωφάλαλος· ψελλίζω (ὦ! ἅς ἔδιδεν ὁ Θεός νά συλλαβίσω!) τάς αἰωνίους ἀληθείας Του μετά τῶν μεγάλων Πατέρων, μεγάλων κατά τήν ἀγιότητα καί τήν σοφίαν, καί πρωτίστως τοῦ θαυμαστοῦ μελωδοῦ τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ἄν ὑπάρχῃ κάτι εἰς αὐτό μου τό ἔργον καλόν, εὐαγγελικόν καί ὀρθόδοξον, ἀνήκει εἰς αὐτόν καί εἰς αὐτούς, ὅ,τι δέ ἀντίθετον, ἀνήκει εἰς ἐμέ καί μόνον εἰς ἐμέ....

Ἱερομόναχος ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ΠΟΠΟΒΙΤΣ

Βελιγράδι, 1932

(Ἀπό τό Δελτίον τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Θεολόγων ΚΟΙΝΩΝΙΑ, τ. 3, 1980).

* * *

«... Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐπιστροφή ἀπασῶν τῶν ὁμολογιῶν εἰς τὴν πίστιν τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων..., θά ἐπιφέρῃ, μόνη αὕτη, τὴν ποθητὴν ἐπανένωσιν ὅλων τῶν διηρημένων χριστιανῶν».

(*Διακήρυξις τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας*,
ἐνώπιον τοῦ Β' Συνεδρίου τοῦ Π.Σ.Ε.
εἰς Evanston τό 1954).

* * *

Δήλωσις τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας τό 1961

Εἶναι χαρακτηριστική ἡ Δήλωσις τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας ἐνώπιον τοῦ Γ' Συνεδρίου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς New Delhi τῷ 1961:

«Οἱ ὀρθόδοξοι δέν δύνανται νά δεχθῶσι τὴν ιδέαν μιᾶς “ὁμοτιμίας (ἐξισώσεως) τῶν Χριστιανικῶν ὁμολογιακῶν ομάδων”... Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶναι μία Ὁμολογία, μία ἐκ τῶν πολλῶν, μία μεταξύ τῶν πολλῶν. Διὰ τούς Ὁρθοδόξους ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι “ἡ” καθαυτὸ Ἐκκλησία... Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καταλαμβάνει, συμφώνως πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν της πεποίθησιν καὶ ἐν γνώσει τῆς καταστάσεως, ἰδιαιτέραν τινά καὶ ἔκτακτον θέσιν ἐντὸς τῆς διηρημένης Χριστιανοσύνης, ὡς φορεὺς δηλαδὴ καὶ μάρτυς τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐλαττώσεως (ὑποβιβάσεως), καὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ὅλαι αἱ ὑφιστάμεναι Χριστιανικαὶ ὁμολογίαι».

(Παρά Ἰω. Καρμίρη. Προσθῆκαι εἰς τὰ Δογματικά καὶ Συμβατικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθ. Καθ. Ἐκκλησίας, σ. 30, Ἀθῆναι, 1967).

Θεοκλήτου Μοναχοῦ Διονυσιάτου

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟΝ (Παραλειπόμενα)

«... ἔτοιμοι δέ ἀεί πρὸς ἀπολογίαὶ πάντι τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος...» (Ἀπ. Πέτρος)

Εἰς τό τεῦχος τοῦ Αὐγούστου 1962 τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» κατεχωρίσαμεν ἓν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τό Βατικανόν». Εἰς αὐτό περιελαμβάνετο:

α) Ὅτι πόσον ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι συνδεδεμένη μέ ἡμᾶς καὶ πόσον εἴμεθα εὐαίσθητοι ἐνώπιον κινδύνου αὐτῆς.

β) Ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι θεμελιωμένη ἐπὶ 20 αἰῶνας ἐπὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς, τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν αἱμάτων τῶν Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν.

γ) Ὅτι αἱ προσπάθειαι πρὸς ἔνωσιν μετὰ τοῦ Καθολικισμοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐμμένει εἰς τὰς αἱρέσεις καὶ τὰς καινοτομίας του, συνιστοῦν δι' ἡμᾶς κίνδυνον δογματικῆς ἐκτροπῆς, ματαίωσιν τοῦ ἐκχυθέντος αἵματος τῶν Ὁμολογητῶν μας, ὡς καὶ ἀνατροπὴν τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας.

δ) Ὅτι ἡ μόνη ὀρθή στάσις τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τοὺς οἰκουμενικοὺς διαλόγους τῆς ἐποχῆς, εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς κατὰ τὴν σχετικὴν προτροπὴν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: (Α' Πέτρ. γ' 15).

ε) Ὅτι ἐκδηλώσεις τινές καὶ ἀτυχεῖς δηλώσεις, ἐκ συγκαταβάσεως, τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας ἐσκανδάλισαν τὸν Ὁρθόδοξον λαόν, προεκάλεσαν τὴν ἐξέγερσιν ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ θρησκευτικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ καὶ μερικῶς τοῦ πολιτικοῦ Τύπου τῆς πατρίδος μας, καὶ ἐν ἀγίῳ Ὁρει, λόγῳ τῆς αὐξούσης δυσφορίας, ἐπαπειλεῖται ἡ εὐρυνσις τοῦ θλιβεροῦ χάσματος μεταξὺ Ἀγιορευτῶν μέ τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

στ) Ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἔχει εὐρέα περιθώρια ἐλίξεως εἰς τοὺς χώρους τῶν αἰρετικῶν Ἐκκλησιῶν –ὡς δυνάμει Ὁρθοδόξων– ἀλλὰ ὀφείλει νὰ μὴ κατανικᾶται ἀπὸ ἀνθρωπίνους συναισθηματισμούς, παραμένον διακεκριμένον ἀπὸ τὰς αἱρέσεις των, τὰς ὁποίας δέον νὰ ἐπισημαίνῃ, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀγίων Πατέρων, ὡς ἀπωλείας ψυχικῆς προξένους.

ζ) Ὅτι δὲν πιστεύομεν εἰς τὴν ἀγνότητα τῶν ἐλατηρίων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἔνωσιν καὶ ἐξεθέσαμεν τοὺς λόγους, ἰσχυριζόμενοι παραλλήλως, ὅτι μᾶλλον μισούμεθα ἀσπόνδως ὑπὸ τῆς «ἀδελφῆς» Ἐκκλησίας, τούτου μαρτυρουμένου ἀριδῆλως ἀπὸ τὴν μεσαιωνικὴν, νεωτέραν καὶ «νεωτάτην» ἱστορίαν, ὡς ἐκθέτομεν.

η) Ὅτι ἡ ἐπιδιωκομένη «ἐνότης» εἶναι δι' ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους ἀσύμφορος καὶ ἂν –ὡς εἶναι πιθανόν– πραγματοποιηθῇ, θά διαβρώσῃ τὸ Ὁρθόδοξον φρόνημα παρὰ τῷ λαῷ καὶ θά ἀποβῇ πηγὴ πολλῶν κακῶν.

θ) Ὅτι ἡ πολιτεία τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῷ θέματι τῆς Οἰκουμενικῆς κινήσεως, εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον φιλελευθέρα καί, ὅτι πᾶσα φθορά ὀρθοδόξως τούτου, δὲν θά μείνῃ ἀνεκμετάλλευτος ἀπὸ τινος ὁμόδοξου Ἐκκλησίαν, ἐπιθυμοῦσαν τὰ πρεσβεῖα τιμῆς.

ι) Ὅτι αἱ ἀνωτέρω γραμμαὶ ἀποτελοῦν ἐρμηνείαν τοῦ ἀγιορειτικοῦ πνεύματος, ὅπερ «παροξύνεται» ἐν ὧν κινδύνου τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς γεννηθὲν ἐκ τοῦ πνεύματος τῶν Ὁσίων Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν ἀγιορευτῶν Πατέρων....

* * *

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐνεποίησε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ἐπιδοκιμασίας, ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιστολῶν πού ἐλάβομεν, Ἱεραρχῶν, Θεολόγων, ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων, καὶ ἀπὸ δημοσιεύματα εὐμενῇ εἰς ἐφημερίδας καὶ θρησκευτικὰ περιοδικά. Παραφωνίαν μόνον ἀπετέλεσεν ἄρθρον δημοσιευθὲν εἰς τὰς ἐν Ἀμερικῇ ἐκδιδομένας ἐφημερίδας «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» καὶ «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς Θεολόγου κ. Β. Βασιλειάδου ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὰ κηρύγματα μίσους εἶναι ἀπεχθῆ διὰ τοὺς ὀρθοδόξους». Ἐάν δὲν ἐγνώριζα, ὅτι ὁ κ. Βασιλειάδης διηκόνει εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἤδη εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς, δὲν θά ἠδυνάμην νὰ ἐξηγήσω τὴν ὀξύτητα τοῦ ὕφους, τὰς αἰχμὰς διὰ τοὺς ἀγιορείτας, τὴν ἠθελημένην παρερμηνείαν καὶ τὰς ὄχι ὀρθὰς «θέσεις», πού ἐκτίθεται εἰς τὸ ἀρθρογράφημά του.

(Σημ. ἐκδότου: Ἀπὸ τὸ ἄρθρον αὐτὸ στή συνέχεια μεταφέρομε τὰ ἐπόμενα ἀποσπάσματα).

Ἡ ἐκάστοτε διοικοῦσα Ἐκκλησία δέν εἶναι ἀλάθητος. Ἡ ἐκκλησιαστική ἱστορία βεβαιοῖ τοῦ λόγου τό ἀσφαλές. Καί τό ἐνδιαφέρον τοῦ πιστοῦ λαοῦ ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας του, ἀποτελεῖ ἔκφρασιν ἀγάπης καί σεβασμοῦ. Πολλῶ μᾶλλον ὅταν τοῦτο προέρχεται ἀπό Μοναχοῦς. Ἐν προκειμένῳ δέ, ἐξεφράσθη εἰς ἕν ἄρθρον, καθ' ἣν ἐποχὴν προηγήθησαν ἐκδηλώσεις σκανδαλισμοῦ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα καί διεγράφετο εἰς τόν ὀρίζοντα τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας σαφῆς ὁ κίνδυνος νέων σχισμάτων....

...εἰς τά θέματα τῆς πίστεως, ὅταν δέν ὑπάρχει ἔνωση, θεμελιουμένη εἰς τό «αὐτό φρονεῖν», ἡ ἐνότης ὡς ἰδέα καί πρακτική συνέπεια εἶναι ὀλεθρία δι' ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους, ἐκτός τῆς γραφικῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναστροφῆς μετὰ ἑτεροδόξων. Ἐάν ἡ αἵρεσις εἶναι «βλασφημία κατὰ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» καί συνεπάγεται στέρξιν τῆς θείας ἐνεργείας Του, πῶς θά γίνῃ συνεργασία μέ «ἀντιπίπτοντας τῷ Πνεύματι τῷ Ἀγίῳ»; Πῶς δέν θά κινδυνεύσῃ ὁ ἀπλοῦς λαός μας ἀπό τόν συναγελασμόν μετὰ τῶν φορέων προτεσταντικῶν καί παπικῶν δαιμονίων; Πῶς θά ἀποφύγωμεν τὰς ἐκκλησιαστικάς σχέσεις ἐν τῇ λατρείᾳ; Καί πῶς δέν θά ἔχωμεν προσηλυτισμόν καί μεταστάσεις Ὁρθοδόξων πρὸς παπικούς καί προτεστάντας, ὅταν ἐκ τῆς «συνεργασίας» ἀμβλυνθοῦν προοδευτικῶς αἱ διαφοραὶ πού μᾶς χωρίζουν;....

Ἔχομεν ἐχθρούς, ὡς Ἔθνος καί ὡς Ἐκκλησία; Οὐδέν τό νέον. Ἀπό τὴν ὥραν πού γίνεται κανεὶς χριστιανός, ὅλη ἡ κόλασις στρέφεται ἐναντίον του, ὅρατή καί ἀόρατος. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται στρατευομένη. Δειλιῶντες λοιπόν, νά κάμωμεν ἐνότητα ἐπὶ θυσία τῆς πίστεως; Ἀλλὰ τοιαύτας μεθόδους ἀμύνης ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ οὐκ οἶδεν.

Ἐάν θά ἀπολεσθῶμεν ἢ θά ἐπιζήσωμεν, ὡς Ἐκκλησία ἢ ὡς Ἔθνος, οὐκ ἔστιν ἡμῶν. Ἡμῶν εἶναι νά κρατήσωμεν τὴν ὁμολογίαν μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καί τὴν ἀγάπην μας πρὸς τόν Χριστόν, εἰς ὅλας τὰς συνεπείας τῆς ἠθικῆς καί δογματικῆς βιώσεως καί ὅλα τὰ ἄλλα ἀφοροῦν τόν Κύριόν μας, ὅτι «αὐτῷ μέλει περί ἡμῶν».

Τά περί ἐνότητος, ἂν δέν εἶναι χίμαιραι, εἶναι διὰ τὴν πίστιν κινδυνώδη, πολὺ ἀνθρώπινα καί ἐγγὺς ἀπιστίας. Καί αὐτὰ τὰ φίλα τοῖς ἀνθρώποις καί ἄπιστα λαμβάνουν τὴν «ἐνδικον μισθαποδοσίαν». Ὁ Θεός παροργίζεται ὅταν ὤμεν πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις καί μὴ ἐπὶ «τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς». Ἡ 6η Σεπτεμβρίου τοῦ 1955 κάτι θά ἔπρεπε νά μᾶς εἶχε διδάξῃ. Ἡμεῖς οἱ Ἀγιορεῖται, πού ἀδολεσχωμεν καί «ἐκλίπομεν» εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων κριμάτων, τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὴν ἐβλέπομεν νά ἔρχεται μέ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν. Ὁ νοῶν νοεῖτω... Ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ κόσμῳ συνοψίζεται εἰς τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας, εἰς «τῶν Ἀποστόλων τό κήρυγμα καί τῶν Πατέρων τά δόγματα». Μόνον αὐτό. Μέ τό «ἐνότητα ἐπαγγελλόμεθα καί εἰς ταύτην καλοῦμεν τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», – Ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ μέ παστορίνες, μέ ἀμνηστείαν τῆς σοδομίας καί μέ κατάργησιν τοῦ σατανᾶ!! – εἰς δύο καί πλέον ἑκατομμύρια ὁμογενῶν, διεσπαρμένων εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, προσφέρομεν τὴν χειροτέραν ὑπηρεσίαν, διότι τοὺς ρίπτομεν εἰς τὰς παγίδας τῶν παπικῶν καί προτεσταντῶν....

* * *

Εἰς τό ἄρθρον μου γράφω, ὅτι «καλὴ εἶναι ἡ ἀγάπη, ἀλλὰ κάλλιστον τό μῖσος εἰς θέματα πίστεως. Ὅχι βεβαίως νά μισῶμεν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὰ κακόδο-

ξα καὶ αἰρετικά φρονήματά των». Ποῦ βλέπετε, λοιπόν, κηρύγματα μίσους κ. Βασιλειάδης; Εἰς τό ὅτι ὁφείλομεν νά μισῶμεν τὰς κακοδοξίας καὶ τὰς αἵρέσεις ἀπροσώπως; Ἐάν αἱ αἵρέσεις συνεπάγονται ἀπώλειαν ψυχικήν, τί ἄλλο πρέπει εἰς αὐτάς; Στωϊκοὶ εἴμεθα; Ὁ Χριστιανισμός ἐξαίρει τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ συνιστᾷ καὶ τό μῖσος. Χωρίς τό μῖσος πρὸς τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀρετή. «Μέτρον ἀρετῆς τό μῖσος πρὸς τὴν ἁμαρτίαν», λέγει ὁ Μ. Βασίλειος. Καὶ ἂν ὁφείλωμεν νά μισῶμεν τὴν ἠθικὴν ἁμαρτίαν, πόσω μᾶλλον τὴν «ἁμαρτίαν τοῦ Πνεύματος»;».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, εἰς τὸν «Δεκάλογον τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας», γράφει: «Ἄν δέ σοι καὶ ἐμπόδιον ᾧσι καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἀληθῆ καὶ σωτήριον πίστιν, ἑτερόδοξοὶ τινες ὄντες, οὐ μόνον φεύξῃ, ἀλλὰ καὶ μισήσεις οὐκ ἐκείνους μόνους, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς πρὸς γένους καὶ τοὺς κατὰ πᾶσαν ἄλλην φιλίαν καὶ συνάφειαν...».

Ὁ μέγας Θεολόγος τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Βυζαντίου, ὁ Μοναχὸς Ἰωσήφ ὁ Βρυέννιος, περὶ τοῦ ὁποίου αὐτοὶ οἱ Λατίνοι ἔλεγον: «ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ διὰ σοῦ Πάτερ», ἀπεφαίνετο ὅτι ἡ προσθήκη εἰς τό Σύμβολον τῆς Πίστεως, τό Filioque «ἀπεῖρους ὑφείλετο τῆς τῶν σωζομένων μερίδος». Πῶς, λοιπόν, νά μή μισῶμεν τὰς αἵρέσεις; Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, τὸν ὁποῖον τόσον εὐλαβοῦνται καὶ αὐτοὶ οἱ Λατίνοι –ὦν τό βάπτισμα ὠνόμαζε «μόλυσμα»– ἀποσαφηνίζων τὴν στάσιν τῶν Ὁρθοδόξων ἐναντι τῶν αἰρετικῶν, ἔγραφε: «Τὰ κακόδοξα φρονήματα καὶ τὰ παράνομα ἔθνη τῶν Λατίνων καὶ τῶν ἄλλων αἰρετικῶν, πρέπει νά μισῶμεν καὶ νά ἀποστρεφώμεθα».

Ἡμεῖς, κ. Βασιλειάδης, δέν εἴμεθα ἁγιώτεροι καὶ σοφώτεροι τῶν μακαρίων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι

ἐμίσουν τὰς κακοδοξίας ὡς παραιτίους ἀπωλείας. Ποῖος εἶπεν ὅτι πρέπει νά μισῶμεν τοὺς ἀνθρώπους; Οἱ ἅγιοι Πατέρες, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμαθητεύσαμεν, ὅχι μόνον ἐλυποῦντο καὶ προσηύχοντο ὑπὲρ τῶν ἑτεροδόξων, διὰ νά τοὺς ἐλεήσῃ ὁ Θεὸς καὶ καταλάβουν τό σκοτὸς τῆς πλάνης των, ἀλλ' ἐλυποῦντο καὶ αὐτοὺς τοὺς δαίμονας ἀκόμη. Πῶς οὐ; Ἡ ἀγία ψυχὴ των ἦτο διαπεποτισμένη ἀπὸ τὴν πρὸς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, ἀπὸ ἔλεος πρὸς τὰ ἀθλιέστερα ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τό μῖσος πρὸς τὰς κακίας καὶ τὰς φθειρούσας τὴν ἀλήθειαν πλάνας των....

* * *

Ὁ κ. Βασιλειάδης διαπράττει βασικόν σφάλμα γράφων: «Ἄς παύσουν ἀσχολούμενοι μέ ἀλλότρια πρὸς τὴν ἀποστολὴν των οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σκεπτόμενοι Μοναχοὶ καὶ ἄς ἀσχοληθοῦν σοβαρῶς μέ τὰ προβλήματα των...». Ἀλλότρια πρὸς τὴν ἀποστολὴν μας εἶναι τὰ θέματα τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας καὶ μάλιστα τὰ δογματικά; Ποῦ ἠκούσθη αὐτό ποτέ; Οἱ Μοναχοί, πού εἶναι, κατὰ Χρυσόστομον, «τὰ νεῦρα τῆς Ἐκκλησίας». Τό μοναχικόν Τάγμα, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ μέγας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ὁ ΣΤ' λέγει τόσα εὐφημα καὶ τό θεωρεῖ ὡς φρουρόν τῆς Ὁρθοδοξίας; «... οἱ σημερινοὶ αἰρετικοί, γράφει εἰς Ἐγκύκλιόν του ἐν ἔτει 1836, διὰ νά μολύνωσι τὴν ἡμετέραν θρησκείαν... ἐκχέουσι τὸν ἰόν τῆς ἰοβόλου αὐτῶν ψυχῆς διὰ τοσούτων φλυαριῶν, κατὰ τοῦ ἀτενῶς ἐπαγρυπνοῦντος καὶ φυλάσσοντος τὴν Ὁρθόδοξον Ποίμνην καὶ μόνου δυναμένου ἀντιστῆναι καὶ ἀνατρέψαι τὰ τούτων πονηρά σχέδια μοναχικοῦ Τάγματος... Ἀλλὰ γνώτωσαν οἱ παραλελογισμένοι... ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ Τάγματος καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰσὶν οἱ

ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ ὁδηγοῦντες τὴν Ὁρθόδοξον νεολαίαν, διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἰς τὸ Ἱερόν Δόγμα καὶ εἰς τὴν ὀρθήν Ἠθικήν. Τὸ Τάγμα αὐτό οὔτε ἐμόλυνέ ποτε τὴν ὁρατὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἀείποτε ἐλάμπρυνεν, ἐδόξα-σεν, ἐκράτυνε καὶ ἐστερέωσεν αὐτήν καὶ διὰ τοῦ πνευματικοῦ βίου, καὶ διὰ τῶν δογματικῶν συγγραμμάτων καὶ ἠθικῶν αὐτό συνεκρότησε τὰς κατὰ καιροῦς συστάσας Οἰκουμενικάς καὶ Τοπικάς Συνόδους· αὐτό διετήρησεν ἀκριβῶς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας... Αὐτό ἀπ' ἀρχῆς ἀντέστη καὶ κατεπολέμησε, καὶ τῇ πανσθενῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου, κατεπάλαισε τὰ διάφορα συστήματα τῶν Ἑλληνιστῶν καὶ τοὺς κακοδόξους Αἵρεσιάρχας. Αὐτό τέλος πάντων ἤδη πολεμεῖ καὶ σᾶς τοὺς ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐκ τῶν κευθμῶνων τοῦ Ἄδου... ἀναφανέντας σατανικούς Αἵρεσιάρχας, διὰ νὰ παύσητε διαταράττοντες τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν αὐτό τό Μοναχικόν Σύστημα ἐφύλαξε μέχρι τοῦδε, καὶ τῇ παναλκεῖ δυνάμει τοῦ Πανουργοῦ Θεοῦ, θέλει φυλάξει μέχρι συντελείας...».

Λοιπόν, τί ἔχει νὰ εἴπῃ ἐπ' αὐτῶν ὁ κ. Βασιλειάδης; Ἀσφαλῶς οὐδέν. Οὔτε ἡμεῖς εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν ὀνομαστί τὰ πλήθη τῶν ἐκ Μοναχῶν Ὁμολογητῶν μας, τῶν Ἀγίων μας, τῶν Διδασκάλων μας. Ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν μας ἔσωσαν πάντοτε οἱ μοναχοὶ ἀπὸ τὸν ὀλισθόν τῶν αἱρέσεων. Καὶ ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία μας εἶναι Ἀσκητικὴ καὶ Μοναστικὴ... Ἐπειδὴ δέ ἐξ ἀγάπης μᾶς συνιστᾶτε τὰ καθ' ὑμᾶς καλὰ καὶ συμφέροντα, ἐπιτρέψατέ μας νὰ σᾶς συστήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ εἰρηνικοῦ Ἀθῶνος, ὅπως μελετᾶτε τὴν ἱστορίαν τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας, τοὺς ἀγῶνας της, διὰ τὴν δια-

τήρησιν τῆς ἀμωμήτου Ὁρθοδοξίας μας καὶ διὰ τοὺς πρωταγωνιστάς της. Καὶ φοβήσθε τὸ ἀμερικανικόν πνεῦμα. Πολλοὺς ἐπλάνησε καὶ μάλιστα ὄχι ἰδιώτας μόνον. Καὶ ἂν ἡμεῖς δέν προσθέσωμεν εἰς τὰς τεταγμένας νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ μελέτην τῆς Ὁρθοδοξίας, χάριτι Χριστοῦ, δέν κινδυνεύομεν ὅσον ὑμεῖς. Φυλάττεσθε δέ ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, μεθ' ὧν ἀφεύκτως ἀναστρέφεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς «οἰκείους τῆς πίστεως».

Πάντως «ἡμεῖς χωρισθῆναι Θεοῦ οὐδαμῶς ἀνεχόμεθα». Δι' ὃν λόγον καὶ δέν θὰ παύσωμεν «ἀσχολούμενοι», μεθ' ὅλης τῆς ἐπιβαλλομένης εὐλαβείας, μέτῃν Συνοδικήν, Ἀριστοκρατικὴν καὶ Δημοκρατικὴν –ποτέ Μοναρχικὴν– Διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν μας....

* * *

Λοιπόν, ὄχι ἀπλῶς μετανοήσωμεν, ἀλλὰ διαρκῶς νὰ μετανοῶμεν. Ἔτσι γινόμεθα ἀληθεῖς Χριστιανοί, λαμπρύνομεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ δοξάζεται ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πρῶτα οἱ Πατριάρχαι καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ ὕστερα οἱ ἡγούμενοι καὶ οἱ μοναχοὶ καὶ ὁ λαός. Χωρὶς μετάνοιαν διὰ βίου, διὰ νηστειῶν καὶ δακρύων καὶ πένθους καὶ προσευχῶν, δι' ὧν τίκτεται ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναλάμπει ἡ ἀγάπη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, οὐδέποτε θὰ ἴδωμεν πρόσωπον Θεοῦ καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Καὶ τὰ προβλήματα μας θὰ αὐξάνωνται καὶ θὰ πληθύνωνται. Καὶ θὰ ζητῶμεν λύσεις εἰς δοκίμους ἐπινοήσεις. Καὶ θὰ φωνάζωμεν: «Ἐνότητα θέλομεν, ἐνότητα ἐπαγγελλόμεθα...». Καὶ ἐνῶ θὰ προβαίνωμεν εἰς μειοδοσίας πίστεως διὰ νὰ συγκολλήσωμεν «χρυσόν» μέ «καλάμην», θὰ λαμβάνωμεν ἀπαντήσεις ὡσάν ἐκείνην πού ἔδωκεν ὁ Πάπας τῆς Ρώμης ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Συνόδου του, ἀποστείλας λεγά-

τους εἰς Τουρκίαν διὰ νά συμφωνήσῃ ὅπως... ἀνορυχθῇ ὁ Τάφος τῆς Παναγίας ἐν Ἑφέσῳ!! Καί ἐπειδὴ δέν ἦτο ἀρκετόν αὐτό διὰ τήν... συμφιλίωσιν καί τήν ἐνότητα, ὁ πρύτανις τῶν Καρδιναλίων κατηγορεῖ τήν ἐλληνικήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ «στενότητα πνεύματος» καί τήν ἀποκαλεῖ «αἰρετικήν». Ἄλλ' ἡμεῖς παρά ταῦτα, «ἐνότητα θέλομεν, ἐνότητα ἐπαγγελλόμεθα»... Καί ὁ οὐρανός ἀκόμη σιωπᾷ. Ἄλλ' οὐ σιωπῆσεται!

Θεόκλητος Μοναχός Διονυσιάτης Ἅγιον Ὄρος 1962

(Ἀπό τό 6ο τεῦχος τοῦ 1962 τοῦ περιοδικοῦ «ΑΓΙΟ-ΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ»).

* * *

